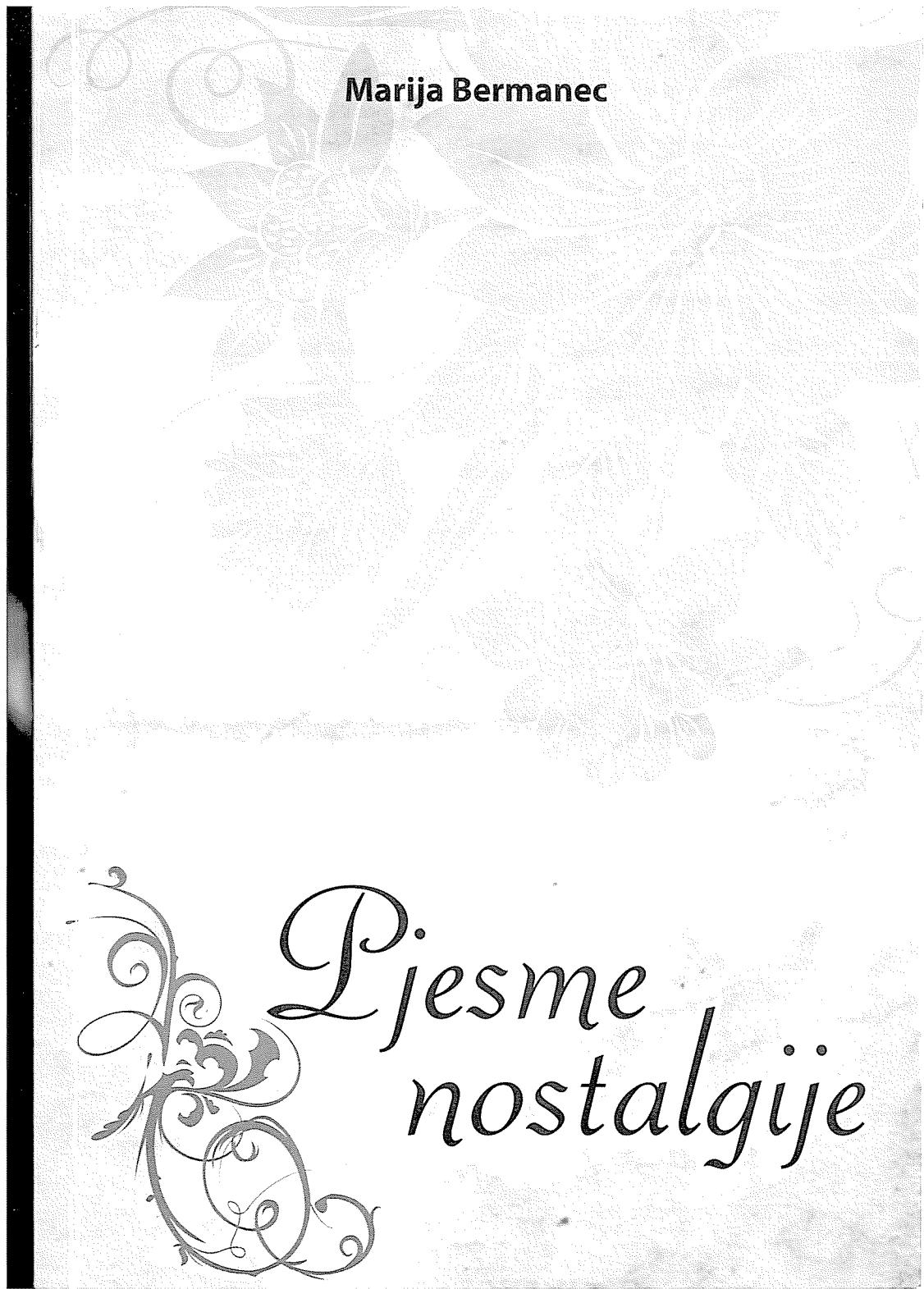

Marija Bermanec

Pjesme
nostalgije

PJESME NOSTALGIJE

Nakladnik:
Književni krug Prelog

Za nakladnika:
Snežana Hižman

Lektor:
doc. dr. sc. Đuro Blažeka

Tiskar: Tiskara Letis, Pretetinec

Naklada:
400 komada

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem: 692856

ISBN 978-953-95853-4-9

PREDGOVOR

Zbirka pjesama pućke pjesnikinje Marije Bermanec iz Preloga sadrži pedesetak pjesama. Jedne su na standardnom jeziku, a druge na kajkavskom narječju. Kod pjesama na narječju vodilo se računa da to bude izvoran jezik preloške skupine medimurskog dijalektu. Kako je Cirkovljani rodno mjesto naše pjesnikinje, normalna je tendencija palataliziranju / ispred prednjih samoglasnika koja se vidi kroz cijelu zbirku (te tendencije u Prelogu inače nema). Kako je za autentičnost izgovora vrlo važna razlika između kratkog a i otvorenog o (koje uvijek potječe od dugog d), ona se u pravopisu izrazila na sljedeći način: otvoreno o bilježi se à, a kratko a ostaje takvo kakvo jest: Razlikuje se Deca su krala, od Žena je krála.

Iako se radi o pućkoj pjesnikinji, gospoda Marija zna poput najvećih majstora daje zbirku dobro započeti uvodnom pjesmom u kojoj objašnjava svrhu pisanja. U njezinim pjesmama ne treba tražiti neku maestralnu versifikaciju već autentične izraze doživljaja toga dijela Međimurja iz vremena koje polako nestaje. Čitajući zbirku, polako se smjenjuju motivi vjerskih blagdana i godišnjih doba (Cvetnica, Došla je Svećnica, Sveti Valentin, U spomen Svetom Antunu, Simbol svetog križa, Protuletje i Đurđev dan u Međimorju, Proščenje, Katalenje, Došlo nam je proljeće i nada, Jesen odhaja, Zimski veter, Ivanjska noć, Mesec majaš) s pjesmama u kojima prevladava osobni osjećaj prolaznosti, tuge i napuštenosti i želje za ljubavi (Groblja, Darovanje ljubavi, Ljubav, Spomen, Čežnja za proljećem, Moja zvijezda). Ima i podosta pjesama koje su reminiscencija na „male ljudе“ koji su obilježili to doba (Banzek lvo, Za prijatelja Jožu, Franca u Fašnjeku). Posebno se ističu pjesme koje su posvećene nekom botaničkom motivu i gdje biljke personifikacijom stječu osobine živih bića, (Moj jorgovan, Naše črešnje, Ljubićica moja plava, Naše polje). Nekim su pjesmama motivi i zoonimi (Lastavice, Krijesnica, Bijeli labudovi). Tu je i motiv ostavljene djevojke koju je iznevjerio njezin zaručnik koji je otisao u svijet „trbuhom za kruhom.“ Da je gospoda Marija i društveno angažirana u plemenitim akcijama svjedoči pjesma koju je posvetila darivateljima krvi

Osim prema Prilogu i Cirkovljanimama (Živjeti u Prilogu, Medimurska negdašnja nájá) i ljubav prema cijelom Međimurju prisutna je u mnogim pjesmama (Da bi mogla), ali i prema ljepotama cijele Hrvatske (Biokovo). Kroz mnoge se pjesme provlači nostalgija za prošlošću i nekadašnjim načinom života (Negdašnja pećnica, Stara hiža). Iako to nigdje nije otvoreno rečeno, suvremene pojave našu pjesnikinju pretjerano ne privlače jer gase uspomene na djetinjstvo i mladost - razdoblja koja su nam svima najdraža bez obzira na to kako se živjelo.

Od svih medija koji su se danas nametnuli ljudima, gospodi Mariji radio je još uvijek najdraži (Pozdrav dragim ljudima, Prijatelju Joži). U tom su stilu i osobne želje upućene svojim najmilijim: unuku Filipu, unuci Lei, prijateljici Ivanki... Pjesnikinji treba oprostiti i neke "poznatije" (nesvjesno plagijatorske) stihove kao što su gdje kamen more ljubi; ne plaćem što rane peku jer suze same teku: zamolila bih morsku vilu da me u predragi biser pretvori).

O uspješnosti poezije pred nama govori i činjenica daju gospoda Marija već godinama vrlo uspješno javno izvodi i publika je redovito oduševljena i ganuta.

Zbog svega toga preporučujem ovu zbirku za objavljivanje kako bi i šira javnost mogla uživati u ovom nastojanju da očuvamo, barem u sjećanju, jedan segment mozaika sjećanja na naše djetinjstvo i svjetonazor koji nestaju u nepovrat.

Zagreb, 11. listopada 2008.
doc. dr. sc. Đuro Blažeka